

Sala kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter prioriterad tillsyn i Kilbo skola
belägen i Sala kommun

Tillsyn i Kilbo skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Sala kommun under våren 2015. Kilbo skola besöktes av Skolinspektionen den 27-28 maj 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2013/14 visar att mellan 88 procent och 94 procent av eleverna nådde kravnivån på de olika delproven i såväl matematik som svenska. Av skolans egen statistik för årskurs 3 läsåret 2013/2014 framgår att samtliga elever uppnådde kunskapskraven i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen vid läsårets slut. I svenska uppnådde 81 procent av eleverna kunskapskraven, medan 94 procent av eleverna nådde kunskapskraven i matematik.

Årskurs 6

Skolverkets statistik (SIRIS) för årskurs 6 läsåret 2013/14 visar att nästintill alla elever uppnådde betygen A-E i samtliga ämnen. Den genomsnittliga betygs-poängen var högst i ämnet idrott och hälsa, 16,1 poäng (14 poäng i riket). Lägst poäng var i ämnet teknik, 10,2.

Trygghet och studiero

Skolinspektionens utredning visar genom såväl intervjuer som observationer inget annat än att eleverna är trygga på skolan och har god studiero.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-01-08
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-01-08

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande. Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn av Kilbo skola visar att skolan i stora delar följer skolans författningar. Dock behöver Kilbo skola vidta åtgärder inom några områden för att verksamheten ska motsvara de krav som skolans författningar kräver.

Verksamheten i Kilbo skola fokuserar till stor del på ämnena svenska och matematik, till exempel genom satsningarna på Matematiklyftet och i läs-utvecklingsprojekt. Även om skolans rektor har initierat ett systematiskt kvalitetsarbete som lärarna i hög grad medverkar i, behöver skolan se till att alla ämnen ingår i detta arbete, så att rätt utvecklingsåtgärder kan sättas in. Skolan behöver följa upp och analysera resultaten i alla ämnen och dokumentera detta. Elevhälsan på Kilbo skola behöver ges förutsättningar att också arbeta hälsofrämjande.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sala kommun att senast den 8 januari 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stöd-funktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skol-verksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sala kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Använda elevhälsan främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska det finnas en elevhälsa för eleverna. Skolans elevhälsa ska främst användas förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

I intervjun med såväl rektorn som representanter för elevhälsan framkommer det att rektorn under det senaste läsåret har utvecklat och strukturerat elevhälsans arbete, särskilt när det gäller rutiner för anpassningar och särskilt stöd, vilket representanterna ser som mycket positivt för skolans elever. Elevhälsan på Kilbo skola uppger att de främst arbetar på individnivå utifrån elevernas olika behov, och att arbetet är fokuserat på åtgärdande insatser, vilket konkret innebär extra anpassningar och särskilt stöd. Skolsköterskan genomför också hälsosamtal. Rektorn uppger också att skolpsykologen har arbetat förebyggande, i och med de klassrumsobservationer som hon har genomfört. Rektorn uppger vidare att skolan har genomfört elevenkäter, som elevhälsan ska utgå ifrån i ett arbete med att förbättra tryggheten för eleverna. Elevhälsan uppger att de inte arbetar hälsofrämjande, och mycket lite förebyggande.

Även om det också framkommer att lärarna dagligen arbetar med det elevhälsofrämjande arbetet, såsom att utveckla goda relationer och att ha tilltro till eleverna, visar tillsynen att skolans elevhälsa inte är delaktig i det hälsofrämjande arbetet.

Skolinspektionen bedömer utifrån intervjuer såväl med representanter för elevhälsan som med rektorn att elevhälsan inte arbetar hälsofrämjande, och dessutom mycket begränsat när det gäller det förebyggande arbetet. Rektorn behöver se till att elevhälsan arbetar hälsofrämjande, och i större utsträckning även förebyggande än vad den gör idag.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Kilbo skola inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Sala kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterade brist.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som fram-kommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sala kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Följa upp resultaten i alla ämnen och tillsammans med personal och med utgångspunkt i uppföljningen analysera vad som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen.
- Utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och besluta vilka insatser som ska prioriteras.
- Kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska varje rektor på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål).

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräckligt för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Av skolans kvalitetsredovisning och intervjuer med rektorn och lärare framgår att fokus i skolans kvalitetsarbete ligger på ämnena svenska och matematik; bland annat arbetar skolan mycket med Matematiklyftet och läsinläring. I intervjuer framkommer som exempel att de pedagogiska diskussioner och bedömningsmöten som förekommer på skolan, mest gäller dessa två ämnen.

Rektorn på Kilbo skola uppger i intervjun att det systematiska kvalitetsarbetet var ett av de utvecklingsområden som hon påbörjade arbetet med när hon blev rektor för skolan under hösten 2014. Enligt rektorn fanns det visserligen ett systematiskt kvalitetsarbete på skolan, men detta behövde enligt henne förbättras. Rektorn påtalar att hon tillsammans med skolans lärare har påbörjat arbetet med att följa upp skolans resultat i vissa ämnen och arbetat med sambedömning, men anser samtidigt att personalen behöver utveckla sitt arbete med bedömning och betygsättning, så att denna blir likvärdig.

Rektorn har under året tagit fram ett analysstöd och en skolresultatprofil. Analysstödet är ett utvecklingsverktyg som lärarna använder vid möten en gång i månaden, med fokus på undervisning och elevers lärande. Analysstödet utgår till exempel från formativt arbetssätt, formativ bedömning, klassrumsklimat och elevers aktivitet i sin egen lärandeprocess. I resultatprofilen har rektorn påbörjat en sammanställning av skolans resultat. Sammanställningen är dock begränsad till svenska, matematik, NO och SO, och ingen analys av några resultat har ännu gjorts.

Även om rektorn har påbörjat ett arbete med att följa upp skolans resultat tillsammans med lärarna i vissa ämnen, behöver skolan se till att även följa upp och analysera resultaten i andra ämnen än ovanstående. Skolinspektionen be-

dömer att skolan måste se till att följa upp och analysera resultaten i alla ämnen, och dokumentera detta, så att det kan ligga till grund för förbättrings-åtgärder.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Kilbo skola inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Sala kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterade brister.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik

med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska in-satser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklings-samtal, in-formera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte be-gränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Beslut

2015-06-23

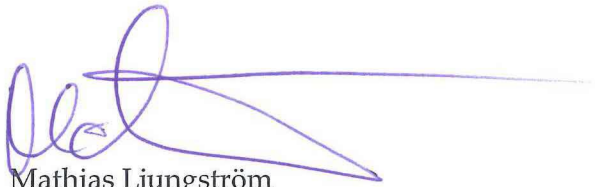
10 (12)

Dnr 43 - 2014:8397

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Mathias Ljungström
Beslutsfattare

Ulrika Sutorius
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Kilbo skola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Beslut

2015-06-23

12 (12)

Dnr 43 - 2014:8397

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Kilbo skola

Kilbo skola är en kommunal grundskola belägen i Sala kommun. Verksamheten innefattar förskoleklass och grundskola årskurs 1-6, samt fritidshem. Vid tiden för tillsynen har skolan totalt 85 elever, varav 11 går i förskoleklass. Skolan är organiserad i ett arbetslag. Skolans leds av en rektor. Detta beslut avser förskoleklass och grundskola.